

УДК 332

КВАНТИФІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АНКЕТУВАННЯ ФАХІВЦІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА СХОДІ УКРАЇНИ

Заблодська І.В., Саєнко П.О.

QUANTIFICATION OF THE EXPERT'S POLLING RESULTS OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES IN THE EAST OF UKRAINE

Zablodska I.V., Saenko P.O.

У статті надано результати анкетування фахівців об'єднаних територіальних громад на Сході України (Білокуракинської і Чмирівської об'єднаних територіальних громад (Луганська область) і Лиманської об'єднаної територіальної громади (Донецька область)). Визначено якісний склад респондентів-експертів та надано кількісно-якісні характеристики відповідей респондентів на питання в анкеті. Визначено сучасні позитивні та негативні тенденції розвитку об'єднаних територіальних громад.
Ключові слова: об'єднана територіальна громада, анкетування, результати, респонденти, фахівці.

Актуальність. Реформа децентралізації, яка започаткована три роки тому в Україні, передбачає створення об'єднаних територіальних громад, що формуються та розвиваються в складних економічних, правових та організаційних умовах. Це потребує, з боку науковців, вручання задля визначення та узагальнення сучасних проблем і перешкод з метою їхнього скорішого усунення за допомогою анкетування або інших польових досліджень.

Аналіз останніх досліджень. Проблема розвитку об'єднаних територіальних громад займають сьогодні і науковці і практики, які досліджують ці питання та надають пропозиції щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення процесів децентралізації в Україні. Серед науковців (практиків) слід визначити такі вчених, як: Бобровська О.Ю., Васильченко Г.В., Коломицева О.В., Карлова О.А., Шульц С.Л., Кудріна О.Ю., Бойченко Е.Б., Гречана С.І., Рогозян Ю.С., тощо. Проте дуже ще багато питань, як теоретичного так і практичного характеру, залишаються відкритими та потребують вирішення за допомогою кабінетних і польових досліджень.

Метою статті є узагальнення результатів анкетування фахівців об'єднаних територіальних громад на сході України.

Результати досліджень. Для визначення досвіду розвитку об'єднаних територіальних громад на Сході України науковцями Інституту економіко-

правових досліджень НАН України за підтримки Фонду Фрідріха Еберта було розроблено анкету, яку запропонували заповнити фахівцям з проблем створення та розвитку об'єднаних територіальних громад на Сході України, а саме фахівцями Білокуракинської і Чмирівської об'єднаних територіальних громад (Луганська область) і фахівцями Лиманської об'єднаної територіальної громади (Донецька область) [1].

Лиманська ОТГ Донецької області об'єднує 40 населених пункту, а чисельність населення станом на 1 січня 2015 р становить 42552 осіб.

Білокуракинська ОТГ Луганської області об'єднує 23 населених пункту, а чисельність населення станом на 1 січня 2015 р становить 13359 осіб.

Чмирівська ОТГ Луганської області об'єднує 8 населених пункту, а чисельність населення станом на 1 січня 2015 р становить 8695 осіб.

У цілому в анкетуванні взяло участь 48 респондентів, серед яких: голови ОТГ, заступники, спеціалісти, старости, начальники відділів та інші співробітники ОТГ, науковці, тощо (рис 1).

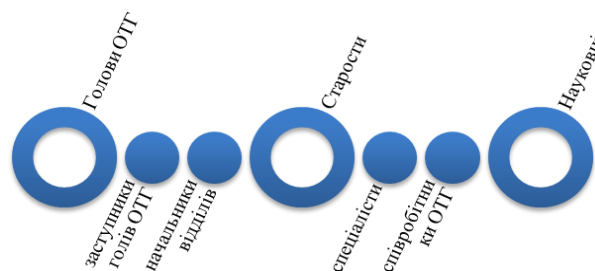

Рис. 1. Якісний склад респондентів – фахівців

На запитання анкети щодо збільшення участі громадян у вирішенні питань забезпечення їх життєдіяльності на місцевому рівні більшість ре-

спондентів (94%) відповіли, що у цілому спостерігається активізація громадян. Це відбувається шляхом залучення громадян до співпраці з владою через обговорення та надання пропозицій щодо ефективного вирішення актуальних проблем розвитку громади завдяки систематичним зустрічам. Створюються громадські організації, активні групи населення, ОСББ, ОСН, громадяни беруть участь у благоустрою громади, активніше залучаються до отримання грантів тощо. Проте деякі фахівці визначають, що іноді громадяни тільки вимагає рішення визначених проблем, а залучатися до їх вирішення не поспішають.

На запитання щодо поліпшення кількості та якості комунальних послуг у зв'язку зі створенням ОТГ також більшість респондентів (68%) відповіли, що кількість та якість комунальних послуг у зв'язку зі створенням ОТГ підвищуються. Це проявляється у підвищенні рівня благоустрою населених пунктів громади завдяки ремонту покрівель, доріг (тротуарів), ліній освітлення, системи водозабезпечення, видаленню сухих дерев, вивезенню сміття (особливо з приватного сектору), встановленню спортивно-ігрових майданчиків, функціонуванню НЦАПів, забезпеченню пасажироперевезень, тощо.

Рис. 2. Перспективний план створення ОТГ в Луганській області

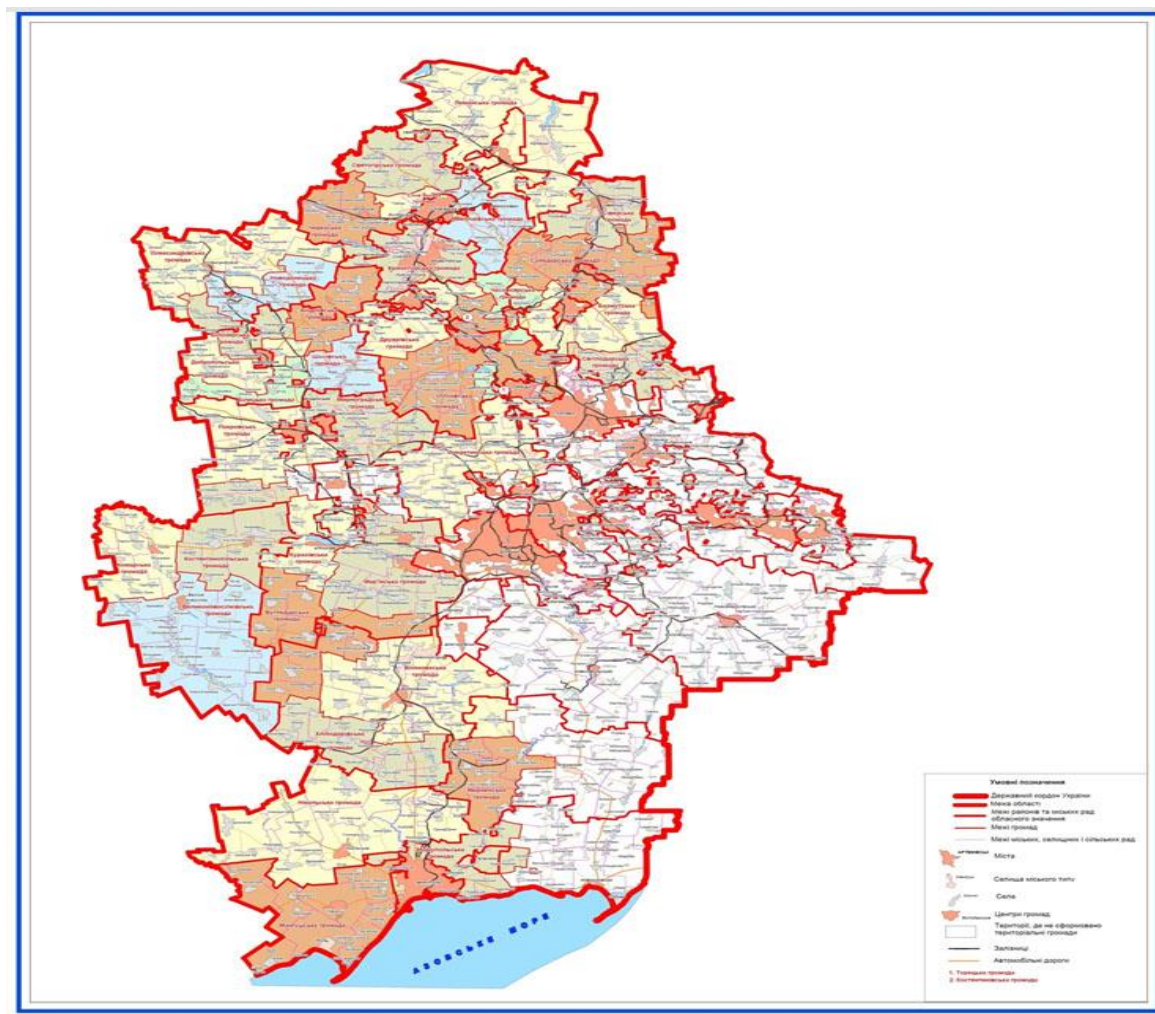

Рис. 3. Перспективний план створення ОТГ в Донецькій області

Інші респонденти (27%) визначають, що якість комунальних послуг у зв'язку зі створенням ОТГ буде тільки підвищуватися завдяки створенню комунальних підприємств, ремонту доріг, вуличного освітлення, адміністративних будівель, закупки сміттєвих баків, спеціалізованої техніки, створенню НЦАПів.

Проте деякі фахівці (5%) визначають, що поліпшення кількості та якості комунальних послуг у зв'язку зі створенням ОТГ не відбувається взагалі, або не відбувається миттєво через нестачу ресурсів та велику територію громади, малу кількість працівників існуючих та діючих комунальних підприємств.

Такий розбіг відповідей на це питання пов'язаний з тим, що Лиманська і Білокуракинська ОТГ створені у відповідності до перспективного плану [2], і тому вони більш організовані та мають суттєві переваги завдяки наявності вже діючого адміністративного апарату, розподілу обов'язків, існуючих господарських зв'язків, тощо. Тоді як Чмирівську ОТГ була створена з «чистого листа» і вона має проблеми навіть з благоустроєм приміщення адміністрації ОТГ. Тобто теза, що перспективний план створення ОТГ в Україні не мав сенсу – не обґрунтована, оскільки досвід свідчить, що ті ОТГ, що були створені

відповідності до перспективного плану (Лиманська і Білокуракинська ОТГ) вони розвиваються скоріше та ефективніше, завдяки наявності адміністративних переваг, а Чмирівську ОТГ було створено за вимогами громадян, тому і така виникла ситуація з відставанням. Але цей трендом не є constant, тобто за умов наявності змін у законодавстві, ситуація має покращитися. (рис.2 і 3).

На третє питання анкети, щодо державних фінансів, які надходять до ОТГ та передбачені новим законодавством, фахівці відповіли по різному. Проте більшість респондентів визначають, що кошти надходять до ОТГ, але є деякі особливості в кожній ОТГ. Так фахівці Чмирівської ОТГ визначають, що кошти надходять на утримання освіжних та медичних закладів, а на розвиток інфраструктури – не надходять.

Фахівці Білокуракинської ОТГ визначають, що усі кошти надходять, але з запізненням. Щодо фахівців Лиманської ОТГ, то вони зазначають, що субвенції на розвиток інфраструктури надходять, які витрачаються на покращення водовідведення, освітлення, ремонт доріг, проте не в заплановані строки.

Вже відремонтовані житлові будинки, проведений капітальний та поточний ремонт доріг, встанов-

лені водонапірні вежі в 4 населених пунктах ОТГ, проведено освітлення, закуплена спеціалізована техніка, проведена темо модернізація закладів комунальної сфери тощо. Слід зазначити, що в ОТГ створено НЦАП. Також надходять кошти на інвестиційні проекти. Такі відмінності, обмовлені наявністю різних стартових умов при створенні ОТГ, через відповідність або невідповідність перспективному плану створення ОТГ в Україні.

Відповідаючи на четверте питання анкети, щодо ефективності діючих законів задля реалізації потреб ОТГ(45%) респондентів вважають, що норми відповідних законів не сприяють активному розвитку ОТГ, оскільки вони не урегульовані та не відповідають сучасності. Особливо це стосується законодавства, щодо земельних питань. 55 % респондентів відповіли, що сформульовані норми законів забезпечують розвиток ОТГ, але потребують поліпшення, доопрацювання та удосконалення, що зараз і відбувається. Тобто сформульовані норми законодавчих актів для більш ефективного забезпечення реалізації потреб розвитку ОТГ мають постійно удосконалюватися через зміни умов розвитку ОТГ.

Висновки. Таким чином, проведене анкетування фахівців об'єднаних територіальних громад на сході України дозволяє зробити висновок, про наявність особливостей у становленні кожної громади, через відмінні стартові умови. Але це не свідчить про остаточне лідерство або аутсайдерство громад, а тільки доводить, що треба проводити постійний моніторинг, задля визначення завад та перешкод у розвитку ОТГ з метою їхнього усунення. Для отримання більш якісної та детальної інформації щодо досвіду розвитку об'єднаних територіальних громад на сході України доречно залучити експертів.

Л і т е р а т у р а

1. Інститут економіко-правових досліджень НАН України «Реалізація спільного проекту з Фондом Фрідріха Еберта»: [Електронний ресурс]- Режим доступу - <http://www.iepd.kiev.ua/?p=5958>
2. Перспективний план формування територій громад в Україні: [Електронний ресурс] - Режим доступу - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/833-2015-p/paran8#n8>

References

1. Instytutekonomiko-pravovykhdoslidzhen' NAN Ukrainy «Realizatsiiaspil'nohoproektu z FondomFridrikhaEberta»: [Elektronnyjresurs] - Rezhyndostupu - <http://www.iepd.kiev.ua/?p=5958>
2. Perspektyvnyjplanformuvanniaterytorijhromad v Ukraini: [Elektronnyjresurs] - Rezhyndostupu - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/833-2015-r/paran8#n8>

Заблодская И.В. Саенко П.А. Квантификация результатов анкетирования специалистов объединенных территориальных общин на востоке Украины

В статье представлены результаты анкетирования специалистов объединенных территориальных общин на Востоке Украины (Белокуракинской и Чмиревской объединенных территориальных общин (Луганская область) и Лыманской объединенной территориальной общины (Донецкая область)). Определен качественный состав респондентов-экспертов и даны количественно-качественные характеристики ответов респондентов на вопросы в анкете. Определены современные позитивные и негативные тенденции развития объединенных территориальных общин.

Ключевые слова: объединенная территориальная община, анкетирование, результаты, респонденты, специалисты.

Zablodska I.V., Saenko P.O. Quantification of the expert's polling results of the united territorial communities in the east of Ukraine

The article presents the results of experts polling of the united territorial communities in the East of Ukraine (Belokurakinsk and Chmyrivsk united territorial communities (Luhansk region) and Lymansk united territorial community (Donetsk region)). It was determined the qualitative composition of the respondents-experts and the quantitatively-qualitative characteristics of the respondents' answers to the questions in the questionnaire. It was defined the modern positive and negative tendencies of the united territorial communities development.

Keywords: united territorial community, polling, results, respondents, experts.

Заблодська І.В. – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (м. Северодонецьк) zablodin@gmail.com

Саенко П.О. – здобувач Інституту економіко-правових досліджень НАН України(м. Северодонецьк) saenko@ukr.net

Рецензент: д.е.н., доц. **Овчаренко Є.І.**

Стаття подана 12.06.2017.